BUSINESS મિત્ર

અમેરિકાના ટેરિફ મુદ્દે ફરી એકવાર અનિશ્ચિતતાનો માહોલ: ઉપલા સ્તરે નવી લેવાલીનો અભાવ રહ્યો

ટેરિફ રદ થતા બજારમાં તેજી: નિફ્ટી 25,700 પાર

DFC ફર્સ્ટ બેન્કમાં ૩.590 કરોડની છેતરપિંડીથી 16%નો કડાકો, સેન્સેક્સ 480 પોઈન્ટ ઉછળ્યો

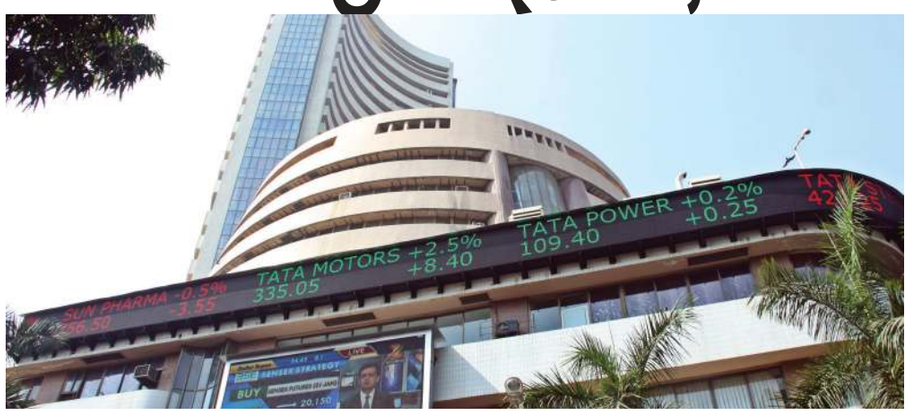

વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી

અમદાવાદ, તા. 23: અમેરિકાની સુપ્રીમ કોર્ટ ગત શુક્રવારે ચૂકાદો આપ્યો હતો કે, ટ્રમ્પ વહીવટી તંત્રે ગત વર્ષે ગેરકાયદેસર રીતે પગલાં લીધા હતા, જ્યારે યુએસ ટ્રમ્પે સપ્તાહના અંતમાં વૈશ્વિક વસુલાત 10 ટકા જાહેર કર્યા બાદ તેના ચોવીસ કલાકમાં જ 15 ટકા કરી દીધા હતા. જેની અસર ભારતીય શેરબજારમાં પોઝિટિવ જોવા મળી હતી, પણ જે અપેક્ષા કરતી હતી, તેની સરખામણીએ આજે ગેપ અપ ઓપનીંગ રહ્યું હતું, પણ અપેક્ષા મુજબ ઉપરના સ્તરે બજારમાં તેજી આગળ વધતી રોકાઇ ગઇ હતી અને તેજીને બ્રેક વાગીને એક સીમિત દાયરામાં બંધ રહ્યું હતું.

ટેરિફ રદ થવાની અસર ભારતીય શેરબજારમાં જોવા મળી હતી. સતત બીજા દિવસે તેમની રેલીને લંબાવી હતી, જેના કારણે નિફ્ટી 25700ની સપાટી કુદાવી દીધી હતી.

આઇડીએફસી ફર્સ્ટ બેન્કે ચંદીગઢમાં તેની એક શાખામાં આશરે 590 કરોડ રૂપિયાના છેતરપિંડી વ્યવહારોની પર્દાફાશ કર્યા બાદ તે 16.30 ટકા ઘટીને રૂ. 69.94ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. બેન્કે નિયમનકારી ફાઇલીંગમાં જણાવ્યું હતું કે, પ્રારંભિક આંતરિક મુલ્યાંકનના આધારે બેન્કે ચંદીગઢની એક ચોક્કસ શાખામાં કેટલાક કર્મચારીઓ દ્વારા અનધિકૃત અને છેતરપિંડીની પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલી ઘટના જોવા મળી છે.

બીએસઇ સેન્સેક્સ 479.95 પોઇન્ટ એટલે કે 0.58 ટકા વધીને 83294.66 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં સેન્સેક્સ 83486 પોઇન્ટ સુધી ઉછળ્યો હતો, જ્યારે નીચામાં 82906 પોઇન્ટ સુધી ઘટ્યો હતો. નિફ્ટી 141.75 પોઇન્ટ એટલે કે 0.55 ટકા વધીને 25700 પોઇન્ટની સપાટી કુદાવીને 25713 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહી હતી. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં નિફ્ટી 25771 પોઇન્ટ સુધી ઉછળી હતી, જ્યારે નીચામાં 25609 પોઇન્ટ સુધી ઘટી હતી. બેન્ક નિફ્ટી 92.25 પોઇન્ટ એટલે કે 0.15 ટકા વધીને 61264.25 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

બીએસઇ ખાતે આઇડીએફસી ફર્સ્ટ બેન્ક 21.64 ગણા, મેડપ્લસ હેલ્થ સર્વિસીસ 12 ગણા, એયુ સ્મોલ ફાઇ. 9.62 ગણા, સન ફાર્મા 7.88 ગણા અને અંજતા ફાર્મા 7.33 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે. એનએસઇ ખાતે આઇડીએફસી ફર્સ્ટ બેન્ક 31.69 ગણા, યુપીએલ લિ. 12.4 ગણા, બીએલએસ ઇન્ટરનેશનલ 11.91 ગણા, સીસીએલ પ્રોડકટસ 8.17 ગણા અને એજીસ વાપક ટર્માઇનલ્સ 7.03 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે.

બ્રોડર માર્કેટમાં મિશ્ર વલણ જોવાયું હતું. બીએસઇ મિડકેપ ઇન્ડેક્સ 0.21 ટકા ઘટ્યા હતા અને સ્મોલકેપ ઇન્ડેક્સ 0.51 ટકા ઘટ્યા હતા. જેના લીધે માર્કેટ બ્રેડથ નેગેટિવ રહ્યા હતા. બીએસઇ ખાતે 1927 શેરોમાં સુધારો જોવાયો હતો, જ્યારે 2385 શેરો ઘટાડો જોવાયો હતો. જ્યારે 206 શેરો યથાવત રહ્યા હતા.

પીએસયુ બેન્ક શેરોમાં સુધારો જોવાયો હતો. નિફ્ટી પીએસયુ બેન્ક ઇન્ડેક્સ 1.36 કા વધ્યા હતા, જેમાં ઇન્ડિયન બેન્ક, યુનિયન બેન્ક, કેનેરા બેન્ક, બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયા, બેન્ક ઓફ મહારાષ્ટ્ર, સ્ટેટ બેન્ક, ઇન્ડિયન ઓવરસીઝ બેન્ક, સેન્ટ્રલ બેન્ક અને પીએનબી વધ્યા હતા.

વૈશ્વિક સ્તરે મોટા ભાગના યુરોપિયન બજારો લાલ નિશાનમાં ચાલી રહ્યા છે. યુએસ ટ્રેડ ટેરિફની આસપાસની વધુ અનિશ્ચિતતાએ જોખમ વધારી દીધું હતું, જેનાથી રોકાણકારો દૂર રહેવાનું પસંદ કરી રહ્યા છે. જોકે, રોકાણકારોએ યુએસ ટેરિફને ધ્યાનમાં રાખતા એશિયન બજારો મોટા ભાગે ઉંચા સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ચીન અને જાપાનના બજારો બંધ રહ્યા હતા.

યુરોપિયન બજારોમાં એફટીએસઇ 0.12 ટકા, કેક 0.12 ટકા સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા હતા, જ્યારે ડેક્સ 0.31 ટકા ઘટાડા સાથે ચાલી રહ્યા છે. એશિયન બજારોમાં સ્ટ્રેઇટસ 0.47 ટકા, હેંગસેંગ 2.40 ટકા, તાઇવાન 0.50, કોસ્પી 0.54 ટકા, અને જકાર્તા 1.48 ટકા સુધરીને બંધ રહ્યા હતા.

ડોલરમાં પ્રત્યાઘાતી ઘટાડો

અમેરિકાના ટેરિફ વિવાદથી ઉભી થયેલી અનિશ્ચિતતાના પગલે ડોલરમાં વધઘટે પ્રત્યાઘાતી ઘટાડો જોવાયો હતો. આજે ડોલરની સામે રૂપિયો 11 પૈસા સુધરીને 90.88ના સ્તરે બંધ રહ્યો હતો. જ્યારે ગત સેશનમાં ડોલરની સામે રૂપિયો 90.99ના સ્તરે બંધ રહ્યો હતો. અન્ય કરન્સીઓમાં યુરો 106.91, પાઉન્ડ 122.81, કેનેડિયન ડોલર 66.33, ઓસ્ટ્રેલિયન ડોલર 64.52, જાપાનીઝ યેન 0.5867, સીંગાપોર ડોલર 71.55ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

ફોરેક્સ બજાર

ડોલર	90.88 ₹.
યુરો	106.91 ₹.
પાઉન્ડ	122.81 ₹.
યેન	0.5867 ₹.

સેન્સેક્સ	479.95	83294.66
નિફ્ટી	141.75	25713.00
બેન્ક નિફ્ટી	92.25	83294.66

નિફ્ટી

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
અદાણી પોર્ટસ	2.93	1555.80
કોટક મહિન્દ્રા બેન્ક	2.22	430.70
ડો. રેડ્ડીઝ લેબ	2.11	1307.40
HDFC લાઇફ	1.89	742.45
નેસલે ઇન્ડિયા	1.65	1315.10

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
હિન્દાલ્કો	2.08	915.20
ઇન્ફોસીસ	1.90	1327.50
વિપ્રો	1.89	205.89
ટેક મહિન્દ્રા	1.10	1440.90
સીપલા	1.09	1326.50

સેન્સેક્સ

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
અદાણી પોર્ટસ	2.90	1556.55
કોટક મહિન્દ્રા બેન્ક	2.22	430.70
અલ્ટ્રાટેક સિમેન્ટ	1.55	12962.00
પાવરગ્રીડ	1.49	303.35
એકસીસ બેન્ક	1.34	1386.55

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ઇન્ફોસીસ	1.80	1328.45
ટેક મહિન્દ્રા	1.06	1441.75
ટ્રેન્ટ	0.83	4055.00
એચસીએલ ટેકનો	0.74	1426.35
બજાજ ફિનસર્વ	0.53	2047.00

આઇડીએફસી ફર્સ્ટ બેંકમાં છેતરપિંડી અંગે રિઝર્વ બેંક એલર્ટ

IDFC ફર્સ્ટના 4 અધિકારીઓ સસ્પેન્ડ

નવી દિલ્હી, તા. 23: રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાએ કહ્યું હતું કે બેંકિંગ સિસ્ટમ માટે કોઈ વ્યાપક અથવા પ્રણાલીગત જોખમ નથી. તે જ સમયે, કેન્દ્રીય બેંકે સ્પષ્ટતા કરી હતી કે તે કોઈ વ્યક્તિગત બેંક અથવા નિયમનકારી એન્ટિટી પર કોઈ ટિપ્પણી કરતી નથી. આ નિવેદન એવા સમયે આવ્યું છે જ્યારે આઈડીએફસી ફર્સ્ટ બેંકે તેની ચંદીગઢ શાખામાં 590 કરોડ રૂપિયાની છેતરપિંડી શોધી કાઢી છે. આ છેતરપિંડીના અહેવાલ બાદ આજે શેરબજાર ખુલતા જ આઈડીએફસી ફર્સ્ટ બેન્કના શેરોમાં ભારે વેચવાલી રહી હતી અને 20 ટકાનો કડાકો બોલાયો હતો.

રાષ્ટ્રીય રાજધાનીમાં આરબીઆઈના સેન્ટ્રલ બોર્ડની બેઠક બાદ સંયુક્ત પત્રકાર પરિષદને સંબોધિત કરતા ગવર્નર સંજય મલ્હોત્રાએ કહ્યું કે કેન્દ્રીય બેંક પરિસ્થિતિ પર નજીકથી નજર રાખી રહી છે પરંતુ નાણાકીય સ્થિરતા માટે કોઈ મોટો ખતરો નથી.

નાણામંત્રી નિર્મલા સીતારમણે આરબીઆઈ બોર્ડ સાથે બેઠક બાદ પ્રેસ બ્રીફિંગ યોજી હતી. ગવર્નરે કહ્યું કે ભારતની બેંકિંગ સિસ્ટમ મજબૂત સ્થિતિમાં છે, જે પર્યાપ્ત મૂડી અને પ્રવાહિતા દ્વારા ટેકો આપે છે.

તેમણે કહ્યું કે બેન્કોનો કેપિટલ એડિક્વસી રેશિયો (સીએઆર) હાલમાં 17 ટકાની આસપાસ છે, જે ખૂબ જ મજબૂત સ્તર માનવામાં આવે છે. તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે જો આગામી પાંચ વર્ષમાં નવી મૂડી દાખલ કરવામાં નહીં આવે તો પણ બેંકો તેમની મૂડીની જરૂરિયાતોને પહોંચી વળી શકશે.

દરમિયાન, ગયા અઠવાડિયે સ્ટોક એક્સચેન્જમાં ફાઇલ કરતી ફાઇલમાં, બેંકે કહ્યું હતું કે આ મામલો ચંદીગઢ શાખામાં હરિયાણા સરકાર સાથે જોડાયેલા કેટલાક ખાતાઓ સુધી મર્યાદિત છે.

બેંકે કહ્યું કે તેણે નિયમનકારોને જાણ કરી છે અને પોલીસમાં ફરિયાદ પણ નોંધાવી છે. તપાસ બાકી રહેલા ચાર અધિકારીઓને સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા છે.

આ ઘટનાક્રમ પછી, સોમવારે પ્રારંભિક વેપારમાં આઈડીએફસી ફર્સ્ટ બેંકના શેરમાં 20 ટકાનો ઘટાડો થયો હતો અને નીચલા સર્કિટમાં પહોંચ્યો હતો. દિવસના કારોબાર દરમિયાન બેન્કિંગ શેરો 20 ટકા ઘટીને રૂ. 66.80 પર બંધ રહ્યો હતો.

AU બેન્કમાં 15% નો કડાકો

ગ્લોબલ બ્રોકરેજ હાઉસ જેફરીઝે નક્કર કારણો સાથે એયુ સ્મોલ ફાઇનાન્સ બેન્ક ખરીદવાની સલાહ આપી

મુંબઈ, તા. 23: આજરોજ બજાર ખુલ્યાની સાથે એયુ સ્મોલ ફાઇનાન્સ બેન્ક લિ.ના શેરમાં 15 ટકાનો કડાકો બોલાઇ ગયો હતો. જે રૂ. 988.75થી ઘટીને રૂ. 950ના સ્તરે પહોંચી ગયો હતો, આ ઘટાડો ત્યારે જોવા મળ્યો હતો કે જ્યારે હરિયાણા સરકાર દ્વારા સરકારી વ્યવસાય માટે એયુ ફાઇનાન્સ બેન્કને એમપેનલ કરવામાં આવી હતી, જેનો મતલબ હરિયાણા સરકારનું કામ બેન્ક દ્વારા નહીં થાય. જેની અસર શેરની કિંમત પર પડી હતી. હાલમાં બેન્કની માર્કેટ કેપ રૂ. 71.26 હજરા કરોડની છે.

આ સ્થિતિમાં ગ્લોબલ બ્રોકરેજ હાઉસ જેફરીઝના અહેવાલમાં રેટિંગ જાળવી રાખ્યું છે અને લક્ષ્યાંક રૂ. 1220નો આપ્યો છે. આમ, હાલના ભાવથી હજુય 28 ટકાનો ઉછાળો જોવા મળી શકે છે.

હરિયાણા સરકારના આ નિર્ણયથી બેન્કને ખાસ ફરક પડશે નહીં. કારણ કે તે કોઈ મોટું આર્થિક નુકશાન કે છેતરપિંડી નથી. એયુ બેન્કે જણાવ્યું હતું કે, હરિયાણા સરકારના ખાતામાં ભંડોળ ટ્રાન્સફર કરવાથી બેન્કે કોઈ આર્થિક નુકશાન થયું નથી.

પ્રાથમિક તપાસમાં બેન્ક તરફથી કોઈ ગેરરીતિ મળી નથી. બેન્કે તમામ નિયમોનું પાલન કર્યું છે. જેથી જેફરીઝનું માનવું છે કે, નાણાકીય સ્થિતિ પર કોઈ મોટી અસર પડશે નહીં.

જેફરીઝે જણાવ્યું હતું કે બેંકે પુષ્ટિ કરી છે કે સરકારી ખાતું અને ગ્રાહક ખાતું બંને ખોલતી વખતે સમગ્ર કેવાયસીનું ધ્યાન રાખવામાં આવ્યું હતું. બેંકે આંતરિક તપાસ શરૂ કરી છે, કેટલાક કર્મચારીઓને ફરજ પરથી દૂર કર્યા છે અને બોર્ડને જાણ કરી છે.

જેફરીઝ કહે છે કે આ બધું બતાવે છે કે બેંકે યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યું હતું.

ગોડફ્રે ફિલિપ્સમાં 11 ટકાથી વધુનો ઘટાડો

મુંબઈ, તા. 23: સરકાર દ્વારા બજેટમાં તમાકુ ઉત્પાદનો પરના વધેલા ટેક્સ બાદ કંપની દ્વારા સિગારેટની કિંમતોમાં વધારો કર્યાની જાહેરાતે વિતેલા સપ્તાહમાં ઝડપી ઉછાળો જોવાયો હતો. માત્ર ત્રણથી ચાર સેશનમાં જ 31 ટકા જેટલો ઉછળી ગયો હતો, જેમાં આજે નફાવસુલી રહેતા 11 ટકાથી વધુ ઘટયો હતો. ગોડફ્રે ફિલિપ્સ રૂ. 2635 સુધી પહોંચ્યો હતો, જેમાં આજે નફાવસુલીએ 11.37 ટકા ઘટયો હતો.

તમાકુ ક્ષેત્રના શેરો સામાન્ય રીતે ખૂબ જ અસ્થિર હોય છે. ગોડફ્રે ફિલિપ્સ પાસે 1.32 નો એક વર્ષનો બીટા છે, જેનો અર્થ છે કે તે બજાર કરતા વધુ ઝડપથી ઉપર અને નીચે જઈ શકે છે. આવી સ્થિતિમાં, જ્યારે બજાર અથવા કોઈ ખાસ ક્ષેત્ર દબાણ હેઠળ આવે છે, ત્યારે હાઈ બીટા શેરોમાં ઘટાડો વધુ દેખાય છે. આ વ્યાપક બજારના વાતાવરણની અસર શેર પર પણ પડી હતી.

તેલ બજાર સુરત

૧૫ કિલોના ભાવ

સીંગતેલ (૧૫ કિ.)	૨૭૮૦	કોપરેલ	૬૩૦૦
સીંગતેલ (૧૫ લિ.)	૨૫૮૦	વનસ્પતિ ઘી	૨૩૨૦
સીંગતેલ (૫ લી)	૮૩૦	સનફ્લાવર	૨૩૫૦
કપાસીયા (૧૫ કિ.)	૨૩૮૦	તલતેલ	૪૯૫૦
કપાસીયા (૧૫ લિ.)	૨૧૫૦	દિવેલ	૨૪૯૦
કપાસીયા (૫ લિ.)	૭૮૦	મકાઇ તેલ	૨૩૫૦
સરસીયું તેલ	૨૯૦૦		

યાર્ન બજાર સુરત

(GST સાથેના ભાવ)

નરેશ / મુકેશ ઘીવાળા ૩૫૧૬૪૪૬ - ૨૫૯૯૯૭૪

પ્રફુલ/સાલાસર/કેપલોન	રૂા.	૭૫/૩૬ ,,	૧૧૧	-----	---
૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	૨૩૩	૫૦/૩૬ ,,	૧૨૦	૮૦/૭૨ બ્લેક રોટો	૧૨૯
૩૦/૩૬ એફડી	૨૩૮	૫૦/૪૮ SD/કેપ	૧૮૫	**ગાર્ડન**	
લોકલ		**RIL રિલાયન્સ**		૪૯/૨૪ એફડીવાય	૧૧૪.૫૦
૬૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૨૧	૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૨૪	૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૬૧
૬૮/૩૬	૧૧૯	૧૧૪.૧૩ રોટો	---	૬૨ ક્રિમ્પ	૧૨૨
૭૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૧૮	૧૦૦ ટેક્ષ	૧૨૩	૬૮ ક્રિમ્પ	૧૨૦
૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૧૨	**વેલનોન** (જીએસટી સાથે)		૭૨ ક્રિમ્પ	૧૧૯
૮૪/૪૮ ક્રિમ્પ	૧૧૩	૮૦/૭૨ રોટો	૧૨૦	૭૫ ક્રિમ્પ	૧૧૬
૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૫૮	૮૦/૭૨ ફોલ્ડર	૧૨૯	૮૦ ક્રિમ્પ	૧૧૫
૮૦/૭૨ રોટો.	૧૧૭.૫	૧૬૦ ડીસ્કેટ	૧૨૯	૮૦/૭૨ રોટો	૧૧૮
૮૦/૩૬ રોટો.	૧૧૬	---	---	૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	---
૧૫૦/૪૮બ્રાઇટ	૧૧૨	૮૦/૧૦૮ ,,	૧૨૪	૩૦/૩૬ એફડી	---
				TPM	૧૧૬

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર

પ્રતિ ક્વિન્ટલ ભાવ (રૂા.)

મહારાષ્ટ્ર	
એમ-૩૦ (ભરવાલાયક)	૪૪૦૦
એમ-૩૦	૪૩૫૦
એસ-૩૦	૪૩૦૦
ગુજરાત	
એમ-૩૦	૪૩૦૦
એસ-૩૦	૪૨૫૦

સોના-ચાંદી સુરત

(ટેક્ષ સહિત)

સટાન્ડર્ડ સોનું	૧૬૩૪૦૦
તેજાબી સોનું	૧૬૩૩૧૦
દાગીના-૨૨ કેરેટ	૧૫૫૨૩૦
દાગીના-બીએસઆઇ હોલમાર્ક	૧૬૦૧૩૦
સોનાનાં બિસ્કીટ	૧૬૩૪૦૦૦
ચાંદી (૯૯૯)	૨૭૩૪૦૦
ચાંદી સિક્કા	૨૭૪૯૦૦

ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પના તરંગ અને તુક્કાઓને કારણે વૈશ્વિક વેપાર ડામાડોળ થઈ રહ્યો છે

અમેરિકાના સૌથી તરંગી અને તોફાની રાષ્ટ્રપતિ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પના તુક્કાઓને કારણે વૈશ્વિક વેપારમાં અભૂતપૂર્વ દ્વિધા અને અનિશ્ચિતતાની પરિસ્થિતિ પેદા થઈ છે. અમેરિકાની સુપ્રીમ કોર્ટે ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પના ટેરિફને ગેરકાયદેસર જાહેર કર્યા પછી, અમેરિકા અને ભારત વચ્ચેના વેપાર કરારનું શું થશે તે અંગે પ્રશ્ન ઉઠવા લાગ્યો છે. ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ સત્તામાં આવ્યા પછી અત્યાર સુધીમાં ટેરિફને લઈને ચાર વાર ઉથલપાથલ પેદા થઈ છે. પ્રારંભમાં ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે રશિયા પાસેથી ખનિજ તેલ ખરીદવાની સજાના રૂપમાં ૨૫ ટકા ટેરિફ લાદવામાં આવ્યો હતો, જે પાછળથી વધારીને ૫૦ ટકા કરવામાં આવ્યો હતો. આ મહિનાની શરૂઆતમાં અમેરિકાના પ્રમુખ ટ્રમ્પે ભારત સાથે વચગાળાના વેપાર કરારની જાહેરાત કરી હતી, જેમાં ભારત પર ટેરિફ ૫૦ ટકાથી ઘટાડીને ૧૮ ટકા કરવામાં આવ્યો હતો અને દાવો કર્યો હતો કે ભારત રશિયન તેલ ખરીદવાનું બંધ કરવા સંમત થયું છે. આ ૫૦ ટકા ટેરિફમાં ૨૫ ટકા પારસ્પરિક ટેરિફનો સમાવેશ થતો હતો, જ્યારે ૨૫ ટકા ટેરિફ રશિયન તેલ ખરીદવા માટે દંડાત્મક પગલા તરીકે લાદવામાં આવ્યો હતો. શુક્રવારે જ્યારે અમેરિકાની સુપ્રીમ કોર્ટે ૬-૩ મતથી ટ્રમ્પના વૈશ્વિક ટેરિફને ગેરકાયદેસર જાહેર કર્યા, ત્યારે ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે તરત જ બીજો કાયદો (૧૯૭૪ના વેપાર કાયદાની કલમ ૧૨૨) લાગુ કરીને પહેલા ૧૦ ટકા નવો વૈશ્વિક ટેરિફ લાદ્યો અને પછી શનિવારે તેને ૧૫ ટકા સુધી વધારી દીધો હતો.

ઘણા નિષ્ણાતો કહે છે કે ટેરિફ ગેરકાયદેસર જાહેર થયા પછી, ભારત પર લાદવામાં આવેલા જૂના ટેરિફ માટે કોઈ કાનૂની આધાર બચ્યો નથી. શુક્રવારે સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પછી, ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે વ્હાઇટ હાઉસ ખાતે લાંબી પ્રેસ કોન્ફરન્સ યોજી હતી અને ભારત સાથેના વેપાર સોદા અંગે પત્રકારોના પ્રશ્નોના જવાબમાં તેમણે કહ્યું કે આ નિર્ણયથી ભારત સાથેના કરારમાં કંઈ બદલાશે નહીં અને ભારત ચૂકવણી કરવાનું ચાલુ રાખશે. નવો વૈશ્વિક ટેરિફ ૨૪ ફેબ્રુઆરીથી ૧૫૦ દિવસ માટે લાગુ થશે. આ ૧૫૦ દિવસ પછી શું થશે? તે બાબતમાં પણ અનિશ્ચિતતા છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય બાબતોના નિષ્ણાત બ્રહ્મા ચેલ્લાનીએ પ્રશ્ન કર્યો કે અમેરિકાની સુપ્રીમ કોર્ટ ટેરિફની કાયદેસર માન્યતા પર પોતાનો ચુકાદો આપવા જઈ રહી છે તે જાણતા હોવા છતાં નવી દિલ્હી તાજેતરમાં ફ્રેમવર્ક ટ્રેડ ડીલ માટે કેમ સંમત થયું? સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય છતાં ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પના બીજા કાર્યકાળના એજન્ડાનો મુખ્ય ભાગ ટેરિફ રહેશે, જે તેમના નવા ૧૫ ટકા વૈશ્વિક ટેરિફ દ્વારા સૂચવવામાં આવ્યું છે. કોર્ટના નિર્ણયથી તેમની સ્થિતિ નબળી પડી છે. આંતરરાષ્ટ્રીય વાટાઘાટોમાં ભારતીય સરકારોનો રેકોર્ડ પ્રભાવશાળી નથી, જે ઘણીવાર વાટાઘાટોના ટેબલ પર લાભ ગુમાવવાની પેટર્ન દર્શાવે છે. મોદી સરકારે આ નબળા વલણને ચાલુ રાખ્યું છે. લદ્દાખ સરહદી વિસ્તારોમાં ચીનના મોટા ઘૂસણખોરી પછી બેઇજિંગ સાથે થયેલા કરારો, ઓપરેશન સિંદૂરને રોકવા માટે યુદ્ધવિરામ કરાર અને અમેરિકા સાથે તાજેતરના ફ્રેમવર્ક વેપાર કરારમાં આ સ્પષ્ટ થાય છે. અમેરિકાની સુપ્રીમ કોર્ટ ટેરિફની માન્યતા પર નિર્ણય લેશે તે જાણીને પણ નવી દિલ્હીએ આ મહિનાની શરૂઆતમાં વોશિંગ્ટન સાથે એક ફ્રેમવર્ક કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા. આ પ્રથમ તબક્કામાં ભારતની જવાબદારીઓ ખૂબ જ સ્પષ્ટ, માત્રાત્મક અને દેખરેખને આધીન હશે, જ્યારે અમેરિકાની પ્રતિબદ્ધતાઓ તબક્કાવાર, શરતી અને ઘણા કિસ્સાઓમાં, ઉલટાવી શકાય તેવી હશે. આ કરારમાં વેપાર ઉપરાંતની પ્રતિબદ્ધતાઓનો સમાવેશ થાય છે. આમાં રશિયન તેલ આયાતમાં તબક્કાવાર ઘટાડો અને ભારતના વિશિષ્ટ આર્થિક ક્ષેત્રમાં પશ્ચિમી પ્રતિબંધોને આધીન જહાજો વચ્ચે તેલ પરિવહન પર પ્રતિબંધનો સમાવેશ થાય છે. ભારતે આ સંદર્ભમાં પગલાં લીધાં છે. ૧૬ ફેબ્રુઆરીના રોજ ભારતે અમેરિકાના પ્રતિબંધો લાગુ કરવા માટે તેના પ્રાદેશિક પાણીમાં ઈરાન સાથે જોડાયેલા ત્રણ તેલ ટેન્કરો જપ્ત કર્યા છે. જોકે, ઇસ્લામિક રિવોલ્યુશનરી ગાર્ડ્સ કોર્પ્સ (IRGC) એ આ દાવાને નકારી કાઢ્યો હતો કે તેલના ટેન્કરો ઈરાન સાથે જોડાયેલા હતા.

વ્હાઇટ હાઉસના એક અધિકારી જણાવ્યું હતું કે જે દેશો અમેરિકા સાથે વેપાર કરાર ધરાવે છે, જેમાં બ્રિટન, ભારત અને યુરોપિયન યુનિયનનો સમાવેશ થાય છે, તેઓ પણ કલમ ૧૨૨ હેઠળ ૧૫ ટકા વૈશ્વિક ટેરિફને પાત્ર રહેશે. ટ્રમ્પ વહીવટીતંત્ર અપેક્ષા રાખે છે કે આ દેશો તેમના વેપાર કરારો હેઠળ આપવામાં આવેલી છૂટછાટોનું સન્માન કરવાનું ચાલુ રાખશે. દિલ્હી સ્થિત ગ્લોબલ ટ્રેડ રિસર્ચ ઇનિશિયેટિવના અજય શ્રીવાસ્તવના મતે અમેરિકાની

ટુ ધ પોઇન્ટ
સમકિત શાહ

સુપ્રીમ કોર્ટના આ નિર્ણયની ભારત-અમેરિકાના વેપાર સોદા પર પણ અસર પડશે. ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે પારસ્પરિક ટેરિફ ૨૫ ટકાથી ઘટાડીને ૧૮ ટકા કરવાનું વચન આપ્યું હતું, જે ટૂંક સમયમાં થવાનું હતું, પરંતુ તે પહેલાં સુપ્રીમ કોર્ટનો નિર્ણય આવ્યો, જેનાથી ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પનો પારસ્પરિક ટેરિફ ગેરકાયદેસર બન્યો હતો .

જોકે, રાષ્ટ્રપતિ ટ્રમ્પે નવા ૧૫ ટકા વૈશ્વિક ટેરિફની જાહેરાત કરી છે, જે કામચલાઉ છે અને FTA (મુક્ત વેપાર કરાર) હોય કે ન હોય તે ધ્યાનમાં લીધા વિના દરેકને લાગુ પડશે. જો તમે FTA કરો છો તો તમારે તેમને કેટલીક છૂટછાટો આપવી પડશે અને જો તમે FTA નહીં કરો તો કોઈપણ છૂટ વિના ૧૫ ટકા ટેરિફ લાદવામાં આવશે. ભારતીય માલ પર ટેરિફની ગણતરીની મૂંઝવણ સમજાવતા અજય શ્રીવાસ્તવ કહે છે કે અમેરિકામાં થતી ૫૫ ટકા ભારતીય નિકાસ પર ૨૫ ટકા પારસ્પરિક ટેરિફ લાદવામાં આવ્યો હતો. હવે, તેને ૧૫ ટકા વૈશ્વિક ટેરિફ દ્વારા બદલવામાં આવશે. અમેરિકાએ પહેલાથી જ સમગ્ર વિશ્વ માટે બાકીની ૪૫ ટકા ભારતીય નિકાસમાંથી લગભગ અડધાને ટેરિફમાંથી મુક્તિ આપી દીધી છે, જેમાં સ્માર્ટફોન, દવાઓ, પેટ્રોલિયમ ઉત્પાદનોનો સમાવેશ થાય છે. હવે સ્ટીલ અને એલ્યુમિનિયમ જેવા બાકીના ઉત્પાદનો પર અમેરિકાએ વિશ્વભરના દેશો પર ૫૦ ટકા ટેરિફ લાદ્યો છે. કેટલાક ઓટો ઘટકો પર ૨૫ ટકા ટેક્સ છે અને આ ફોર્મ્યુલા સમગ્ર વિશ્વમાં સમાન રીતે લાગુ કરવામાં આવશે. અમેરિકાની સુપ્રીમ કોર્ટે ટેરિફ ગેરકાયદેસર જાહેર કર્યો હતો, કારણ કે અમેરિકન કોંગ્રેસ પાસે તે લાદવાનો અધિકાર હતો.

સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય દ્વારા ટેરિફને ગેરકાયદેસર જાહેર કર્યા પછી ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે દાવો કર્યો હતો કે ભારત અને અમેરિકા વચ્ચેના વેપાર કરારમાં કંઈપણ બદલાશે નહીં અને તેઓ ચૂકવણી કરશે, જ્યારે અમેરિકાએ કંઈપણ ચૂકવવું પડશે નહીં. પરંતુ નિષ્ણાતો કહે છે કે ટ્રમ્પના દાવાને કોઈ કાનૂની આધાર નથી. અજય શ્રીવાસ્તવ એમ પણ કહે છે કે ભારત અને અમેરિકા વચ્ચે વાટાઘાટો થઈ રહેલા વેપાર કરારનો ફક્ત એક જ કાનૂની આધાર છે, ૬ ફેબ્રુઆરીએ જારી કરાયેલ સંયુક્ત નિવેદન. સંયુક્ત નિવેદનમાં એક ખૂબ જ સ્પષ્ટ શરત લખેલી છે કે જો બંને દેશોમાંથી કોઈ પણ પોતાના ટેરિફમાં ફેરફાર કરે છે, તો બીજો દેશ કાર્યવાહી કરવા માટે સ્વતંત્ર રહેશે. હવે જ્યારે અમેરિકામાં ટેરિફમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યા છે, તો આપણે તેના પર ફરીથી વિચાર કરવો પડશે. અજય શ્રીવાસ્તવ કહે છે કે અમેરિકાના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા જાહેર કરાયેલા નવા ૧૫ ટકા વૈશ્વિક ટેરિફનો પાયો પણ ખૂબ જ નબળો છે અને તેને પડકાર પણ આપવામાં આવશે. હકીકતમાં, કલમ ૧૨૨, જેના હેઠળ ટ્રમ્પે નવા વૈશ્વિક ટેરિફની જાહેરાત કરી હતી, તે ફક્ત ૧૫૦ દિવસના સમયગાળા માટે મહત્તમ ૧૫ ટકા ટેરિફની મંજૂરી આપે છે. આ કાયદો એવા સમયગાળાનો ઉલ્લેખ કરે છે, જ્યાર